

BEST PRACTICE SHEET

DUURZAME AANKOPEN

Naar een strategische shift op vlak van duurzaam IT-materiaal

De Provincie Oost- Vlaanderen kiest resoluut voor duurzaamheid in haar raamovereenkomst voor de levering met waarborg van duurzaam IT-materiaal (hardware: desktops, notebooks, printers, multimedia, Apple producten en IT-accessoires).

De dienst ICT staat in voor het sluiten van de overeenkomst en het plaatsen van de bestellingen voor de provinciale diensten en provinciaal onderwijs. De Provincie Oost-Vlaanderen treedt bovendien op als opdrachtcentrale voor de Oost-Vlaamse gemeentebesturen, OCMW 's en alle Vlaamse provinciale besturen.

Duurzaam aankopen staat hoog op de agenda bij de Provincie Oost-Vlaanderen. In 2019 werd dan ook een overkoepelende duurzame aankoopstrategie goedgekeurd door het managementteam en door de deputatie.

LEES MEER OP DE VOLGENDE BLADZIJDEN

MANAGEMENT

- Ecologisch
- Circulair
- Sociaal

PRODUCTGROEP(EN)

- Kantoor (ICT)

Een project van:

CONTACT

Realisatie project: 2019

Paul Fostier, Directeur informatica
paul.fostier@oost-vlaanderen.be

Koenraad Du Chau, Coördinator interne milieuzorg en duurzaamheid
koenraad.du.chau@oost-vlaanderen.be

KLIMAATEFFICIËNT AANKOPEN

K1

CO₂ efficiënte aankopen,
logistiek en eigen vloot

K2

Streven naar een klimaat-
bestendig patrimonium

K3

CO₂- efficiënte gebouwen
en openbaar domein

SOCIAAL AANKOPEN

S1

Meer opdrachten aan sociale
leveranciers

S2

Lokale, faire en sociaal
verantwoorde ketens stimuleren

CIRCULAIR AANKOPEN

C1

Minder nieuwe materialen,
meer gerecycleerde materialen

C2

Verlengen van de gebruiksduur
voor producten en gebouwen

Figuur: aankoopstrategie Provincie Oost-Vlaanderen

Sociaal aankopen

1. Meer opdrachten toekennen aan sociale leveranciers

Groei en professionalisering stimuleren van ondernemingen die professionele inschakelingen van mensen uit kwetsbare groepen beogen én/of een sociaal oogmerk vooropstellen en/of maatschappelijke winstdeling beogen (maatwerkbedrijven, coöperatieve ondernemingen ...).

2. Lokale, faire en sociaal verantwoorde ketens stimuleren

We verkiezen producten die lokaal geproduceerd worden. Maar voor die producten die enkel in globale ketens worden geproduceerd garanderen we het respect van de (internationale) arbeidswetgeving en mensenrechten en stimuleren we eerlijke handel en eerlijke lonen voor producenten en arbeiders in de keten.

Circulair aankopen

6. Minder nieuwe materialen, meer gerecycleerde content

Focus op minder materialen én waardebehoud van materialen doorheen de volledige levenscyclus van producten, diensten en werken door het vervangen van nieuwe materialen door gerecycleerde materialen.

7. Verlengen van de gebruiksduur van producten en gebouwen

Focus op minder materialen én waardebehoud van materialen doorheen de volledige levenscyclus van producten, diensten en werken door in te zetten op de verlenging van de gebruiksduur voor alle nieuwe overheidsopdrachten van producten en gebouwen.

Klimaat-efficiënt aankopen

3. CO₂-efficiënte aankopen, logistiek en eigen vloot

We reduceren de CO₂-impact door in te zetten op het aankopen van energie-efficiënte oplossingen: producten, toestellen, machines, installaties, etc. om zo een lager energieverbruik te realiseren. Als voortrekker stappen we zelf over naar een CO₂-efficiënte vloot om zo de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te reduceren.

4. Streven naar een klimaatbestendig patrimonium

Het bewust inzetten op klimaatbestendige oplossingen bij het ontwerp, het bouwen en het gebruik van het patrimonium van het lokaal bestuur.

5. CO₂-efficiënte gebouwen en openbaar domein

Het investeren in CO₂-efficiënte gebouwen en installaties in het openbaar domein door in te zetten op voorzieningen voor de zelfproductie van hernieuwbare energie.

Deze aankoopstrategie wordt nu verder uitgerold over verschillende productgroepen waaronder ICT. De grootste focus voor deze productgroep binnen deze aankoopstrategie ligt op 3 niveaus:

- **Klimaat:** kiezen voor CO2- en dus energie-efficiënte toestellen (K1)
- **Sociaal:** respect voor de arbeidsvoorwaarden in de keten (S2)
- **Circulair:** inzetten op lange gebruiks- en levensduur (C2)

Formuleren van strategisch gestuurde aankoopcriteria voor het ICT-bestek van de Provincie Oost-Vlaanderen

De ambitie binnen dit 'strategisch' project was om de criteria voor de aankopen van ICT beter te aligneren met de prioriteiten van de aankoopstrategie van de Provincie, nl. méér CO2-efficiënte, meer circulaire en meer sociaal verantwoorde toestellen.

In het lopende contract was reeds rekening gehouden met energie-efficiëntie en lange levensduur van de producten. De focus lag op de kwaliteit van de productlijn, de betrouwbaarheid van de toestellen en het beheer tijdens het gebruik (onderhoud en herstellingen). Door in te zetten op kwaliteit werd een maximale gebruiksduur gegarandeerd en werden tijdens de looptijd van het contract geen buitensporige extra kosten verwacht. Voor het einde gebruik heeft de Provincie Oost-Vlaanderen al meerdere jaren een eigen interne loop gecreëerd waarbij de gebruikte toestellen binnen de eigen organisatie meermaals kunnen worden doorgeschoven in functie van de interne noden (administratie – onderwijs – balie – werkplaats).

In het nieuwe contract zal nog verder gegaan worden op vlak van duurzaamheid. Naast de reeds bestaande criteria zoals energie-efficiëntie, lange levensduur, intern delen en creëren van de nieuwe loops gaat de Provincie in het volgende raamcontract nog meer aligneren met de nieuwe aankoopstrategie. De focus in het nieuwe contract zal dan ook liggen op:

- het oprekken van de garantieperiode
- het makkelijk toegang krijgen tot gestandaardiseerde wisselstukken
- eenvoudig herstel in eigen beheer
- snelle en effectieve service op vlak van onderhoud en herstel bij defecten
- verbeterde levensduur van batterijen, dit om de milieueffecten van de productie van nieuwe batterijen te beperken en de levensduur van op batterijen werkende producten significant te verlengen
- transparantie van de gebruikte materialen via een materialeninventaris
- stimuleren van duurzame materialen (gerecycleerde content en hernieuwbare materialen)
- garantie van de sociaal verantwoorde productie door de integratie van een gedragscode voor de leverancier

Voorbeeldcriteria

Levensduur en vermogen van batterijen (max 3 punten):

Dit criterium heeft tot doel de verbeterde levensduur van batterijen te promoten, en zo de milieueffecten van de productie van nieuwe batterijen te beperken en de levensduur van op batterijen werkende producten potentieel te verlengen.

Er worden punten toegekend voor een verbeterd vermogen van meer dan 300 cycli (met 80 % behoud van de capaciteit). Er worden maximaal 3 punten toegekend.

- 1000 cycli of meer: 3 punten
- 800 cycli of meer: 0,75 x 3 punten
- 500 cycli of meer: 0,5x 3 punten
- 499 cycli of minder: 0,25x 3 punten

De minimum levensduur van de batterij in uren wordt bepaald overeenkomstig de eisen van de aanbestedende dienst.

Bewijsmateriaal: De inschrijver stelt een testverslag ter beschikking dat aantoont dat de batterij voldoet aan de IEC EN 61960' weerstandsvermogen in cycli-test, uitgevoerd bij 25°C en met een snelheid van hetzij 0,2 It A of 0,5 It A (versnelde testprocedure). Hieraan mag worden voldaan door een gedeeltelijke oplading toe te passen onder de voorwaarde dat de software in de fabriek is geïnstalleerd als de standaardinstelling en bij gedeeltelijke oplading voldaan wordt aan de gunningscriteria inzake de levensduur van de batterij en het aantal vereiste cycli.

Apparatuur met de EU-milieukeur, TCO of een ander relevant type I-milieukeur die aan de gestelde eisen beantwoordt, worden geacht te voldoen.

Ook zal het overkoepelde duurzaamheidscertificaat 'TCO certified' aangemoedigd worden. Dit certificaat dekt een groot deel van de bovenvermelde criteria af en is één van de meest wijdverspreide certificatieschema's voor duurzame ICT.

TCO Certified

TCO Certified is zonder enige twijfel één van de meest populaire keurmerken voor het verduurzamen van de productgroep ICT. Dit certificaat is een productcertificaat, dit betekent dat het product zelf dient te voldoen aan specifieke duurzame ecologische maar ook sociale criteria. Deze criteria garanderen dat het toestel op vlak van duurzaamheid betere performantie kan voorleggen dan hetgeen door de wetgeving wordt opgelegd. De criteria die worden meegenomen door TCO Certified zijn:

- Sociaal verantwoorde productie
- Ecologisch verantwoorde productie
- Product performantie met focus op energie-efficiëntie (Energy Star of gelijkwaardig)
- Lange levensduur van het product waarbij aandacht wordt geschonken aan de kwaliteit van het product, de levensuur van de batterij, de beschikbaarheid van wisselstukken en de standaard opladers, etc.
- Terugname en hergebruik van materialen met oog op het tegengaan van e-waste
- Reductie van schadelijke stoffen

TCO Certified is ondertussen beschikbaar voor een 11-tal ICT-producten zoals laptops, schermen, tablets, desktop, hoofdtelefoons, smartphones, etc.

Meer informatie: <https://tcocertified.com>

Duurzame IT bij Belgische Defensie

Ook de Belgische Defensie vertrekt van een strategisch kader voor de definiëring van criteria op vlak van duurzaamheid in het bestek voor de aankoop van IT-materiaal. De Belgische defensie inspireert zich hier op het internationale kader van de Verenigde Naties, de ontwikkelingsdoelstellingen.

Wat waren de belangrijkste uitgangspunten bij het bestek:

1. **Minder aankopen:** Een eerste belangrijke uitgangspunt voor Defensie is het minder aankopen door een zo optimaal mogelijk (niet meer dan nodig) planning. Ook wordt in kaart gebracht hoe de grootte van het PC-park zo klein mogelijk kan blijven, dit door geen nodeloze stocks aan te leggen. Defensie kiest dan ook bewust voor de flexibiliteit van een lease formule.
2. **Functioneel aankopen:** gezien telewerken maximaal gepromoot wordt met oog op positieve impact op vlak van mobiliteit en verkeerscongestie, is het ook meer aangewezen in te zetten op laptops in de plaats van desktops, wat een aantal voordelen biedt op het vlak van duurzaamheid. Enerzijds moeten er zo minder toestellen zijn, want de gebruiker kan het toestel overal meenemen, anderzijds zijn laptops energie-efficiënter wat een besparing tussen de 40% en 70% aan energie op jaarbasis betekent. De CO₂-uitstoot van een laptop is ook tot meer dan de helft kleiner dan van een desktop .
3. **Duurzame logistiek en verpakking:** om te beletten dat er vele logistieke verplaatsingen nodig zijn heeft defensie ervoor gezorgd dat leveringen kunnen gebundeld worden en dat er geen last minute leveringen dienen te gebeuren. Indien de leverancier tijdig geïnformeerd wordt over toekomstige bestellingen is het mogelijk om het transport op de meest CO₂-efficiënte manier (bv. per boot) te organiseren. Indien de leverancier continu klaar moet staan om direct te leveren is dat niet mogelijk.
4. **Goede arbeidsomstandigheden:** tenslotte is er ook aandacht voor het respect voor de goede arbeidsomstandigheden.

Deze verschillende uitgangspunten werden uitgewerkt in 46 concrete specificaties rond duurzame ontwikkeling. De bijlage van het bestek rond duurzaamheid is terug te vinden onder **de rubriek 'tips'**.

De belangrijkste uitgangspunten werden uitgewerkt in heel wat concrete specificaties.

Een project van:

Realisatie project: 2019

Meer sheets zoals deze vind je op:
www.gidsvoorduurzameaankopen.be

